

VOORSTEL AB

CATEGORIE: Bespreekstuk

DATUM DB VERGADERING : 26 september 2017
DATUM AB VERGADERING : 31 oktober 2017
PORTEFEUILLEHOUDER : K.H. Odink
REGISTRATIENUMMER : Z/17/013792-27469
OPSTELLER : Rolf van Toorn, telefoonnummer +31882331492

 ruw waterschap

ONDERWERP

Beleid recreatief medegebruik

VOORSTEL

1. De beleidsnotitie recreatief medegebruik vaststellen.
2. Een structureel budget van € 50.000 opnemen in de meerjarenbegroting 2018-2021 ten behoeve van een nog vast te stellen subsidieregeling recreatief medegebruik.

SAMENVATTING

Tijdens de fusie van Reest en Wieden en Groot Salland is besloten om in een samenhangend proces het beleid te harmoniseren van waterschapszorg, beheer en onderhoud en recreatief medegebruik. Dit voorstel gaat in op dat laatste onderdeel. Het beleid wordt geharmoniseerd en geactualiseerd.

Het waterschap vindt het belangrijk om met een positieve houding recreatie op, in, aan en langs het water tegemoet te treden, zoals verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021 en het coalitieakkoord.

Waterschap WDODelta besteedt doelbewust aandacht aan recreatie. Niet omdat het een wettelijke plicht of taak is. Maar wel omdat wij daarom gevraagd worden en omdat recreatief medegebruik feitelijk al plaatsvindt, maar vooral ook omdat we recreatie kunnen gebruiken om ons zich beter zichtbaar te maken, omdat wij in kader van duurzaam doen willen bijdragen aan een groter maatschappelijk belang, omdat we ons bewust zijn van ons unieke aanbod en als partner in gastvrijheid.

Het voorgestelde beleid speelt in op maatschappelijke ontwikkelingen en bouwt voort op onze ervaringen met recreatie. Kort samengevat:

- Passieve openstelling van onze eigendommen voor wandelen, ongemotoriseerd varen en schaatsen: ja, mits...
- Verbod op overige recreatieve activiteiten: nee, tenzij...
- Beperkte beheer- en onderhoudsactiviteiten
- Actieve houding op een aantal locaties
- Ruimte voor recreatieve initiatieven en kansen benutten, waarbij we onder andere een subsidieregeling opstellen voor initiatieven van derden.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

De kaders voor het beleid recreatief medegebruik zijn in het Coalitieakkoord 2016-2019 van WDODelta en het Waterbeheerplan 2016-2022 al expliciet geduid. Recreatie als belangrijke nevendoelelstelling, kansen die recreatie biedt voor vergrote zichtbaarheid en *'verbinding maken' met de beleving van inwoners en recreanten in ons gebied. Daartoe kan het waterschap recreatief medegebruik van eigendommen mogelijk maken en initiatieven faciliteren.* Daarbij letten we wel op de risico's voor (agrarische) bedrijven en natuur.

Voor de fusie verschilde het beleid bij onze rechtsvoorgangers en was het beleid niet voldoende praktijkgericht. Dat heeft ons geleerd dat als wij een belang hechten aan recreatief medegebruik, wij dat recreatief medegebruik goed moeten organiseren.

In de vergadering van de commissie Maatschappij en organisatie in maart 2017 is aangegeven dat het waterschap zich niet verantwoordelijk voelt voor een optimale recreatieve ontsluiting van onze wateren en terreinen. Die rol is niet aan ons en daartoe hebben wij niet de mogelijkheden. In samenwerking met onze omgeving is wel veel mogelijk.

OMGEVING EN PARTNERS

Recreatief medegebruik maken wij mogelijk voor de inwoners en bezoekers in ons beheergebied. Daarbij hebben wij ook oog voor de belangen van de directe omgeving waar recreatief medegebruik plaats vindt. Het betreft belangen van aanwonenden, aangrenzende eigenaren, aangrenzende grondgebruikers en aangrenzende natuur. In het beleid is gezocht naar een evenwichtige verhouding tussen die belangen, waarbij de inzet van het waterschap ook realistisch is.

In het proces van tot stand komen van dit beleid is veel gesproken met de verschillende omgevingspartijen (recreatiesector, natuursector, agrarische sector, provincies). Er is gebruik gemaakt van kennis en ervaring binnen de eigen organisatie. Er is kennis opgehaald bij andere waterschappen. De algemene reactie: prettig dat het waterschap zich duidelijk uitspreekt, redelijke/goede standpunten.

IMPLEMENTATIE

De implementatie van het voorgestelde recreatief medegebruik is niet iets wat 'je er even bij doet'. De omvang van ons passief opengestelde areaal is erg groot (ca. 3.000 km onderhoudspad en ca. 1.300 km primaire, regionale en overige kering). Het vraagt aandacht, middelen en ondersteuning, maar ook een omschakeling van denken en handelen, zodat recreatie op een veilige wijze mogelijk is.

Belangrijk instrument is het beheerregister voor recreatief medegebruik. Met het beheerregister weten wij waarvoor wij verantwoordelijk zijn. In het beheerregister worden alle aan recreatie gekoppelde objecten opgenomen waarvoor wij het beheer en onderhoud uitvoeren of anderszins verantwoordelijk zijn (bankjes, bordjes, kanostoepen etc.). Ook worden hierin de gebruiksovereenkomsten recreatief medegebruik opgenomen.

Overigens leidt dit beleid niet direct tot een nieuwe situatie binnen ons beheergebied. Sinds de fusie zijn al onze eigendommen al passief opengesteld. Al is in praktijk in het noordelijk deel van ons beheergebied daar door ons niet veel aandacht voor geweest. Ook zijn er al vergunningen afgegeven etc. Met dit beleid geven wij nadrukkelijker aan waarom we aandacht besteden aan recreatief medegebruik en leggen we uit hoe we daar invulling aan geven.

Vanaf 2018 zal het nieuwe beleid voor recreatief medegebruik en IBOOM samen met waterschapszorg in een gezamenlijk, nog nader uit te werken, implementatieproces worden geïmplementeerd.

FINANCIEN

De verwachte bestedingen voor implementatie en de daaropvolgende uitvoering van het beleid passen naar verwachting grotendeels binnen de huidige meerjarenbegroting, met uitzondering van de voorgestelde subsidieregeling. Jaarlijks zal in kaart worden gebracht of aanvullende bestedingen nodig zijn, al naar gelang het toenemende inzicht in de consequenties van het voorgesteld beleid.

Implementatie beleid recreatief medegebruik

De implementatie deels omvat activiteiten die onze reguliere werkzaamheden raken en waarvoor al budget geraamd is in de begroting. Recreatief medegebruik veronderstelt vaak niet zozeer aparte bestedingen, maar eerder een bepaalde uitvoeringswijze/inrichting. Of het betreft activiteiten die kunnen meeliften met de reguliere werkzaamheden.

Niettemin zal de beleidsimplementatie de komende jaren een extra inspanning vergen. Het gaat om een groot gebied en het recreatief medegebruik zullen we beter moeten gaan beheersen. Deze extra inspanning omvat, financieel gezien, een relatief kleine inspanning, waarvoor wij ruimte zoeken binnen de bestaande begroting.

Regulier recreatief medegebruik

Aanleg

Bij de aanleg van voorzieningen, daar waar *actieve inzet* wordt gepleegd, worden deze vaak ten laste gebracht van Water-Op-Maat projecten en overige herinrichtingsprojecten. De initiële bestedingen maken vaak onderdeel uit van locaties waar toch al herinrichting plaatsvindt. Bij de planvorming worden de middelen in de reguliere exploitatie geborgd om het object in stand te kunnen houden.

Beheer

Voor de activiteiten die minimaal nodig zijn voor *passieve openstelling* en voor *actieve inzet* op de aangewezen locaties wordt in de begroting geen apart budget opgenomen. Het is lastig om de kosten (t.a.v. inkoop) te splitsen, om zodoende meer inzicht te verkrijgen in de kosten van recreatief medegebruik. Het werk voor recreatief medegebruik is verweven in het reguliere werk van het waterschap. Voorbeelden zijn maaiwerkzaamheden, onderhoud van kanostoepen, boominspectie, afhandeling van meldingen enz.

De *extra activiteiten voor recreatief medegebruik* die we op een beperkt aantal locaties verrichten zijn naar schatting ook relatief klein van financiële omvang. Dit betreft over het algemeen maaiwerkzaamheden. Maar ook het stilleggen van gemalen in de winter in noordwest Overijssel om schaatstochten mogelijk te maken, de afhandeling van gebruiksovereenkomsten met initiatiefnemers van bijvoorbeeld dorpsommetjes en het onderhouden van het beheerregister recreatief medegebruik.

Subsidiëring

Voorgesteld wordt om met ingang van 2018 in de begroting jaarlijks € 50.000 op te nemen voor *initiatieven van derden*. Te denken valt aan initiatieven om een ommetje te realiseren, overstapjes bij wandelpaden, een milieuservicepunt in een jachthaven etc. De daarbij behorende subsidieregeling zal in 2017 worden uitgewerkt en in 2018 aan het dagelijks bestuur ter goedkeuring worden voorgelegd. U zult hierover worden geïnformeerd. Hiermee wordt waterbewustzijn en 'In verbinding met' op vlak van recreatie een extra impuls gegeven.

RISICO'S

De gelijktijdige vaststelling van Beleid recreatief medegebruik, IBOOM en waterschapszorg kan lokaal voor (grote) veranderingen zorgen wat tot weerstand kan leiden. Met name in het noordelijk deel van het beheergebied, waar voor de fusie het 'nee, tenzij...' principe gold. Een zorgvuldig en integraal communicatietraject, een goede voorbereiding van het implementatietraject en voldoende capaciteit inzetten op implementatietraject zijn een beheermiddel op dit risico.

Recreatief medegebruik kan ook leiden tot een negatief imago. Bijvoorbeeld wanneer er klachten zijn over het opengestelde terrein of wanneer schade en overlast optreedt. Daarom communiceren wij dat wij alleen openstellen (zogenaamde 'laarzenpaden', in plaats van gladde gazonnetjes). Daar waar vereist treffen wij ook veiligheidsmaatregelen (denk aan een ballenlijn voor een stuw). Het waterschap kan niet controleren wat er op al haar eigendommen gebeurt. Wij kunnen wel aangeven hoe wij bij klachten handelen. Met gebruiksovereenkomsten en vergunningen kunnen we initiatieven reguleren.

DUURZAAMHEID

In het kader van DuurzaamDOEN is besloten om 'duurzaam inclusief' te werken en de methodiek van Duurzaam Grond Weg en Waterbouw (DGWW) toe te passen op projecten van het waterschap. Daarom zijn de effecten op de omgeving en de duurzaamheidsaspecten van het voorgenomen beleid recreatief medegebruik in kaart gebracht. Recreatief medegebruik scoort een 'aantoonbaar extra ambitie' op de aspecten ruimtelijke kwaliteit, ruimtegebruik, welzijn/leefomgeving, sociale relevantie, bereikbaarheid, investeringen en materialen.

COMMUNICATIE

Vanaf 2018 zal een integraal informatietraject starten over het nieuwe beleid voor recreatief medegebruik, IBOOM samen met waterschapszorg.

EVALUATIE

- In 2020 zal een evaluatie worden uitgevoerd, gerelateerd aan de doelstellingen en het implementatietraject ten behoeve van het bepalen van de (extra) kosten voor recreatief medegebruik.
- In de bestuursrapportages zal verslag worden gedaan over veranderingen in het recreatief opengestelde areaal, het areaal waarvoor wij extra inspanning leveren, de financiën, klachten, resultaten en het percentage van het aantal eigen plannen, waarin aantoonbaar rekening is gehouden met recreatief medegebruik.

BIJLAGEN

- 1) Beleidsnotitie recreatief medegebruik

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de dijkgraaf,
ir. H.H.G. Dijk